

Berzsenyi szülőföldje: EGYHÁZASHETYE

Egyházashetye, Vas vármegye egyik festői kis települése, a Kemenesaljai táj déli részén található, Ság és Kis-Somlyó között. A község gazdag történelmi és irodalmi örökséggel büszkélkedhet. A Hetye név talán a hegy-hegye, Kis-Somlyó hegy közelsége miatt jött létre, az egyházas előnév egyházára, templomára vonatkozhat. Egyes források szerint már a római a korban is lakott volt, nevét az itt először letelepült Hethe törzsről eredezteti.

Történelmi és kulturális örökség

Híres szülőtte Berzsenyi Dániel (1776-1836) hazánk legnagyobb ódaköltője, a magyar klasszicista költészet kiemelkedő alakja, Hetyey Sámuel (1843-1903), Pécs 77. katolikus püspöke, Kunoss Endre (1811-1844) költő, szerkesztő, ügyvéd, a Bányász himnusz szerzője. Emléküket híven őrzi a falu, mindhárman bekerültek a helyi értéktárba.

Berzsenyi Dániel születésének 100. évfordulóján, 1876-ban emléktáblát helyeztek el szülőházán, amely ma Berzsenyi-emlékmúzeumként működik. A múzeum bemutatja a költő életét és munkásságát, szülőfaluja igyekszik méltó módon megőrizni a költő emlékét. Életét, szokásait, erős kulturális motivációját jelentősen befolyásolta, hogy a híres költő a településen született. Pezsgő kulturális élete, vonzása a mai irodalomárok, és művészek irányába is vélhetően e tőről fakad. A Berzsenyi-kultusz ápolása Egyházashetyén bekerült a Vas vármegyei értékek közé.

A falu szívében Antal Károly Kossuth- díjas szobrászművész Berzsenyi-szobra áll. Az emlékház előterében Blaskó János Munkácsy Mihály-díjas magyar szobrászművész emlékkútja található. A településen dr. Borsos Zoltán erdőmérnök Berzsenyi emlékparkot hozott létre. A falu címerét Sellyei Gábor belsőépítész iparművész tervezte.

A község egyik fő nevezetessége az idősebb Szent Jakab apostolról elnevezett barokk stílusú, római katolikus plébániatemplom, amely a középkorban épült. A templom belső érdekessége, hogy Berzsenyi Dániel is megemlékezik róla írásaiban. A templom mellett álló kétszintes egykori plébánia épületében jelenleg a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás Szent Jakab Szociális Központja működik.

A falu központjában helyezkedik el a Gotthard-Felsőbüki Nagy-kastély, melyet Felsőbüki Nagy Sándor építtetett barokk stílusban. Jelenleg üresen áll, legutóbb általános iskolaként működött. Valamint itt található a Szentháromság-szobor is. A Berzsenyi utca egészében megmaradt oromfalas házakból álló utcaképe, ahol Berzsenyi szülőháza is áll.

Közösségi élet és hagyományok

Számos ünnepség és megemlékezés zajlik a településen, ezek közül kiemelkedik a "Berzsenyi nap", amit minden évben, a költő születésnapját megelőző szombaton tartanak az Emlékház előtt, és ez, nyugodtan mondhatjuk, országos jelentőségű esemény, érdemes és híres vendégekkel, méltóan a költő emlékéhez.

2025-ben XXXII. alkalommal került megrendezésre a Hetyei Nemzetközi Művészeti Napok rendezvénysorozata, a helyi értéktár része, mely a zene, a képzőművészetek, művészetek, gyermekfoglalkozások, énekkari és dalos találkozók és a fotóművészet kedvelőinek kínál programokat. A rendezvénysorozatnak köszönhetően jött létre a németországi Stelzennel és az erdélyi Aranyosegerbeggel a testvértelepülési kapcsolat. A faluban működő civil szervezetek, egyesületek, civil támogatók jelentősen hozzájárulnak Egyházashetye kulturális és közösségi Életéhez, segítve az Önkormányzat munkáját. A Múzsza Egyesület Egyházashetye égisze alatt működik a Hetyei Daloskör, ezenkívül az "Őszikék" Nyugdíjas Klub Egyházashetye, Önkéntes Tűzoltó és Polgárőr Egyesület Egyházashetye, Alapítvány Egyházashetye Kulturális és Sportéletéért, Szombathelyi Egyházmegyei Karitás Szent Jakab Szociális Központ, Egyházashetye Sport Egyesület.

Kiemelkedő rendezvények az "Őszikék" Nyugdíjasklubbal és a civil szervezetekkel, karöltve a farsang, kislebél égetéssel, Március 15-e megünneplése, tavaszi kopogtató készítés, húsvéti tojásfestés, locsolkodás, Berzsenyi-nap májusban, májusfa állítása- majd kitáncolása, gyermeknap, trianoni megemlékezés, Hetyei Nemzetközi Művészeti Napok, falunap, arató ünnep, falu kirándulások, szüreti felvonulás, ősszel tökfárasztás, Márton-napja, adventi koszorú készítés, adventi koncert, adventi ablaknyitások, gyertyagyújtások, Mikulás, betlehemezés.

Egyházashetye tehát a jelenben is aktív, jól működő közösséggel és intézményrendszerrel rendelkezik, amely biztosítja a lakosok életminőségének fenntartását és javítását. A falu csendes, nyugodt vidéki hangulatával és a környező gyönyörű tájaival ideális hely a kikapcsolódásra, a természeti szépségek kedvelőinek is kitűnő úti cél lehet.

A település polgármestere: Baloghné Gyurák Csilla

Források: Vas Vármegye Szíve-Java, Vas megyei Értéktár 2015.